

Ergo & manifestandi compliceum, si aliter non possit se-
ipsum integre accusare.

74 Confirmatur: Qui voluntarie se facit socium alicujus
criminis, voluntarie etiam se subdit, quantum in ipso est,
cognitioni Judicis de tali crimine: quia voluntarie se facit
circumstantiam talis delicti: Ergo si crimen non possit
cognosci in iudicio, absque cognitione & manifestatione
talis circumstantie, nullam ei irrogat injuriam, qui
habens jus manifestandi delictum Judicis, circumstantiam
illam ipsi declarat.

75 Ex his probata manet secunda pars conclusionis, nempe
quod poenitens tenetur ad integritatem suae confessionis
personam complicei revelare: cum enim preceptum
de integritate confessionis per se obliget, tenetur poeni-
tens ad illud implendum, quando id illicitum est, nec ex
alio majori precepto ab ejus impletione prohibetur: Ergo
si licite potest personam complicei revelare, quando ob
integritatem suae confessionis id necessarium est, quando
non potest aliter Confessorio manifestare delictum suum,
ad id precepto divino tenetur.

76 Confirmatur: Preceptum integritatis confessionis obli-
gat ad confitenda peccata, etiam turpissima, non obstante
pudore & verecundia, ac detrimento fame propriae
apud ipsum Confessorium subeunda: Ergo a fortiori obli-
gat ad ea manifestanda, etiam cum periculo fame alienae,
si sine illa non potest poenitens suum peccatum integre
explicare. Consequenter videtur manifesta, quia
plus requiritur ad obligandum aliquem ut seipsum infama-
ret, quam ut alienum crimen manifestet, cum ex cari-
tate magis tenamur vitare propriam infamiam, quam
alienam.

Potest etiam eadem pars conclusionis frueri ex duobus
inconvenientibus quae sequuntur ex adversa sententia.
Si enim poenitens non tenetur personam complicei reve-
lare in confessione, quando aliter peccatum suum expli-
care non potest, inde possent pravi homines occasionem
sumere gravissima crimina perpetranda, cognoscetes,
quod uterque ratione alterius non tenetur crimen suum
confiteri. Sequeretur etiam, non obligari conjugatos ad
peccata confitenda, quae in abusu matrimonii committuntur,
quando uterque est Confessorio notus, subindeque
non posse peccata illa a Praelato reservari; quod est ini-
mia relaxatio hujus Sacramenti.

§. II.

Solvuntur alia objectiones.

77 Obijcies primo: Poenitens ob integritatem suae confes-
sionis non potest infamare proximum apud Confes-
sarium: At non potest ipsi revelare peccatum complicei,
absque gravi infamatione illius: Ergo poenitens non po-
test ob integritatem suae confessionis peccatum complicei
revelare. Major est certa, nam ubi concurrunt duo praec-
pta, executio majoris preferenda est minori, majus
autem & urgentius est preceptum de servanda fama pro-
ximi, cum sit juris divini naturalis, quam de integritate
confessionis, quae est solum juris divini positivi. Mi-
nor etiam ex eo videtur manifesta, quod poenitens non
potest peccatum complicei Confessorio manifestare, nisi ipse
Confessorius formet pravum conceptum de tali complice,
praesertim si peccatum complicei sit turpe, ut incestus for-
oris, vel matris.

78 Confirmatur primo: Si poenitens cognosceret Confes-
sorem revelaturum esse socium criminis, etiam undamtaxat
personae, deberet suum crimen non contiteri: Ergo
tenetur similiter Confessorio ipsi reticere illud crimen,
non enim minoris est momenti bona opinio proximi apud
meum Confessorium, quam apud alium.

79 Confirmatur secundo: Ideo infamatio sui ipsius apud
Confessorium, & alia confessionis incommoda, nempe
magna verecundia quam patior in illa, non sufficit ad
me excusandum ab integritate confessionis, quia talia
incommoda mea abunde compensantur ex fructu copiosissimo
Sacramenti quem recipio, vel recipere possum:
Sed infamatio proximi apud Confessorium in dicto casu,
nullo tractu compensatur: Ergo non est licita in confes-
sione.

80 Respondeo, concessa Majori, negando Minorem: re-
velatio enim peccati complicei in confessione non est
detractio ipsius, sive infamatio, nisi materialiter; ut
colligitur ex D. Thoma a. 2. quae. 73. artic. 2. ubi sic
ait: *Coniungit quandoque quod aliquis dicit aliqua verba,
per quae diminuitur fama alicujus, non hoc intendens, sed
aliquid aliud: hoc autem non est detractio per se formaliter
secundum, sed solum materialiter, & quasi per accidens.
Et si quidem verba per quae fama alterius diminuitur, pro-
ferat aliquis propter aliquod bonum, vel necessarium, debitis
circumstantiis observatis, non est peccatum, nec potest dici
detractio.* Cum ergo revelatio complicei in confes-
sione non fiat animo infamandi ipsam, & poenitens solum
intendat uti jure quod habet ad seipsum integre accu-

sandum in confessione, haecque integritas accusationis sui
ipsius in tribunali poenitentiae, & jus ad illam non minus
fit rationabilis causa declarandi peccatum complicei
complicis, quam jus accusandi alium in foro externo, fit
causa sufficiens ad eum accusandum cum manifestatione
complicei, si nequeat aliter integra & sufficiens de ipso
accusatio formari; hinc fit quod talis revelatio complicei
in confessione non sit detractio de illo, aut ejus infama-
tio, nisi materialiter; sicut nec, juxta Adversarios, est
detractio vel infamatio, quando manifestatur persona com-
plices propter ipsius utilitatem. Unde

Ad primam confirmationem, concessa Antecedente, ne-
go consequentiam & paritatem; nam revelatio complicei
extra confessionem, non est sicut ea quae fit in confes-
sione, necessaria ad integritatem confessionis; nec per
consequens sufficiens ratio, ut non fit detractio vel in-
famatio formalis, sed tantum materialis, sicut ea quae fit
in ipso poenitentiae tribunali.

Ad secundam confirmationem, nego Majorem: si enim
vera esset, sequeretur ex eo poenitentem teneri ad de-
clarandum suum peccatum in confessione, etiam quando
timet rationabiliter quod Confessorius ipsum alteri reve-
labit; tale enim etiam incommodum abunde compensaretur
ex fructu copiosissimo gratiae Sacramentalis quam re-
ciperet: Cum haec sit majus bonum, quam quodcumque
inconveniens quod potest sequi ex tali revelatione sui
criminis, quam alteri a Confessorio faciendam timet.
Ratio ergo vera ob quam tenetur poenitens integre con-
fiteri, etiam si ex hoc sequatur infamia ejus apud Con-
fessorem, est quia committendo tale crimen, eo ipso vo-
luntarie se subdit cognitioni Judicis, circa ipsam in
tribunali poenitentiae exercendam; & Sacerdos tanquam Ju-
dex habet jus cognoscendi tale delictum in illo foro.
Haec autem ratio idem omnino concludit etiam de decla-
ratione complicei, utpote qui voluntarie se faciendo so-
cium poenitens in crimine, voluntarie etiam se subdit
cognitioni talis Judicis, si ad perfectionem ejus, & sen-
tentiam in eo ferendam necessaria sit ejus manifestatio; fi-
cuti est necessaria, quando absque ea non potest poeni-
tens integre confiteri.

Obijcies secundo cum Petro de Ledesma: peccatorum
confessio non est absolute ad salutem necessaria, nisi praesup-
posito ordinatio divina: At credibile non est, Chris-
tum Dominum voluisse hoc Sacramentum instituire, cum
dispensio ac detrimento fame proximi, & obligatio poeni-
tentem ad manifestandum Confessorio crimen complicei,
quando absque ejus revelatione non potest integre con-
fiteri: Ergo poenitens, ob integritatem materialem suae
confessionis, non tenetur, immo nec licite potest personam
complicei revelare.

Respondeo, concessa Majori, negando Minorem: cum
enim Christus instituerit Sacramentum poenitentiae per
modum veri iudicis, sicut in vero iudicio habet accusator
jus declarandi crimen alterius, etiam cum declaratione
complicei ejus, quando ipsa est necessaria ad perfectio-
nem iudicii, licet ex tali declaratione sequatur damnus
complicei in fama: ita in tribunali poenitentiae poenitens
qui est accusator sui ipsius, habet jus declarandi in con-
fessione socium sui criminis, si talis declaratio sit neces-
saria ad integritatem confessionis judicialis, licet ex ea
sequatur aliquod damnus in fama complicei apud Con-
fessorium.

Obijcies tertio: Si poenitens tenetur personam complicei
revelare, ut ejus confessio sit integra, sequitur in-
tegritatem confessionis obligare similiter ad detegendum
peccatum alterius, quamvis non complicei, si sine illo
non potest poenitens suum peccatum Confessorio explicare,
puta si pharmacum dedit matri ad extinguendam prolem
conceptam ex adulterio: At hoc dicitur, cum poeni-
tens nullam habeat jus ad revelandum peccatum in ejus
societate non committum: Ergo, &c.

Respondent aliqui concedendo sequelam; existimant
enim, non modo revelandum esse personam complicei,
sed etiam quancumque aliam, quando aliter peccati spes-
cies explicari non potest. Addunt tamen majorem in tali
casu adhibendam esse cautelam, majoremque sollicitudinem
quarendi Confessorium, cui talis persona non sit nota.

Melius tamen responderetur, juxta principia supra statu-
ta, negando sequelam: per crimen enim quod proximus
mecum non commisit, non se subdit quod complex per-
fectioni iudicii in foro poenitentiae circa me exercendi,
neque Confessorius ex eo quod habeat jus cognoscendi
meum delictum, habet etiam jus cognoscendi delictum
proximi, quod non est circumstantia mei delicti, sicut
crimen complicei, quamvis per accidens ex declaratione
unius sequatur declaratio alterius.

Ex hoc intelligitur, quod si frater commisit incestum
ex amore forore volente & consentiente, tenetur in confes-
sione circumstantiam illam explicare, & fororis perso-
nam & crimen Confessorio detegere; secus vero si foror
non consentienti stuprum intulit, quia in primo casu
foror

foror est complex criminis, & socius flagitii; non vero in
secundo; unde tunc sufficit quod frater qui per vim so-
retum contulit, dicat se commisisse incestum cum con-
sanguinea, etque vim intulisse, non explicando circum-
stantiam personae.

75 Interes etiam ex dictis, non licere ad explicandum pec-
catum veniale, vel etiam mortale, alias rite confessum,
revelare in confessione peccatum complicei; nam institutio
& preceptum confessionis, non obligat ad explicanda
integre peccata venialia, aut mortalia, alias rite confessa.
Unde si foror venialiter peccasset in non satis prompte
resistendo violentie fratris, stuprum inferre paratis, non
liceret ei in confessione fratris personam & crimen dete-
gere, sed teneretur circumstantiam personae occultare,
quia in eo casu non haberet jus, ob integritatem suae con-
fessionis, ad revelandum peccatum fratris; cum peccata
venialia, etiamque circumstantiae, non debeant necessari-
o in confessione declarari.

76 Tertio, ex dictis colligitur, quod si quis sine neces-
sitate & causa rationabili complicei crimen detexit Con-
fessorio, tenetur illi famam restituere, si possit, quia pec-
cavit contra iustitiam; difficillimum tamen est in eo casu
posse restituere; unde poenitentes valde cauti & pruden-
tes in confessione esse debent, & diligenter cavere,
ne sine necessitate personam & peccatum complicei Con-
fessorio manifestent; in quo multi ex ignorantia vel in-
consideratione sepe delinquant, unde a Confessore mon-
endi & instruendi sunt.

Ad complementum hujus disputationis sciendum est,
praeter casus supra explicatos, adhuc esse duos in quibus
poenitens ab integritate confessionis excusatur. Primus
est, si Sacerdos ipse qui confiteretur, non potest suum pec-
catum aperire, nisi violando sigillum confessionis, seu
detegendo peccatum poenitentis sibi ante confessi. Tunc
enim hoc peccatum reticendum esse docent communiter
Theologi & Canonicis; quia nimirum Christus in favorem
poenitentis voluit Sacramentum poenitentiae tam stricto
sigillo munire, ut sine poenitentis consensu non possit ul-
la de causis Confessorius nisi notitia peccatorum in con-
fessione habita; unde licet integritas confessionis sit de
jure divino, sicut observatio sigilli confessionis, necessi-
tas tamen observandi sigillum majore est, quam necessitas
integre confitendi.

Secundus est, quando poenitens habet aliqua peccata
superiori reservata; nam tunc superior potest, urgenti
gravi aliqua causa, a iudice reservatis, ab illis tantum
poenitentem absolvere, & reliqua non reservata inferiori
Sacerdoti committere. Id tamen non potest sine urgenti
causa; quia cum integritas confessionis sit de jure divi-
no, absque urgente & gravi aliqua causa, confessio dimi-
diari non debet. In eo autem casu non tenetur poeni-
tens peccata reservata a quibus a superiori absolutus est,
rursus inferiori confiteri, cum nulla sit obligatio his con-
fiteendi ea peccata a quibus poenitens rite absolutus est,
nisi in casibus supra disp. 8. art. 2. in fine expressis.

D I S P U T A T I O X I.

De Sigillo Confessionis.

Ad quaestionem XI. Supplementi.

Quae docet S. Thomas quaest. 10. de effectibus confes-
sionis, patet ex dictis de effectibus poenitentiae.
Unde hac praetermissa quaestione, quae de sigillo con-
fessionis quaest. 11. tradit, breviter hic exponenda sunt.

A R T I C U L U S I.

Utrum Confessorius in omni casu teneatur servare
sigillum confessionis?

§. I.

Quibusdam praemissis, conclusio affirmativa statuitur.

Supponendum est ex D. Thoma hic artic. 3. sigillum
confessionis nihil aliud esse, quam obligationem qua
Confessorius alitringitur ad servandum secretum de iis
rebus quae audivit in confessione: haec enim obligatio
metaphorice sigillum appellatur, quia sicut secreta sigillo
obligari solent, ne aliis palam fiant: ita arcana pec-
catorum Confessorio concedita, perpetua silentii lege,
quasi sacro & inviolabili sigillo, obligari debent, ne
aliis innotescant.

Supponendum est secundo, ex triplici precepto Con-
fessorium obligari ad servandum secretum confessionis,
naturali, divino, & humano. Naturali, quia est de jure
naturae servare committum sibi alterius depositum,
tueti famam proximi, & non facere alteri, quod tibi

non vis: Divino, quia confessio, quae est juris divini,
sive secreto esset nimis odiosa, & consequenter impossi-
bilis mortaliter; qui autem praecipit finem, censetur etiam
praecipere illa sine quibus conservari finis nequit.
Humano denique, quia Ecclesia strictissime praecipit si-
gillum confessionis servari, & poenis gravissimis ejus vio-
latores punit, ut patet ex canone *Sacerdoti* de poeniten-
tia dist. 5. ubi statuitur adversus infractores hujus sigilli
poena depositionis, & perpetuae peregrinationis. Quia
tamen ratio sanctificatur, qui frequenter peregrinatur,
ut communiter dicitur, in capite *Omnia virtusque, seu*
statuitur eadem poena depositionis, & loco peregrinatio-
nis, inclusio perpetua in monasterio arcto. Sic enim in
eo dicitur: „Caveat autem omnino Sacerdos, ne verbo,
aut signo, aut aliquo quovis modo, aliquatenus prod-
at absque ulla expressione personae caute requirit; quoniam
niam qui peccatum in poenitentia iudicio sibi det-
at officio deponendum decernimus, verum etiam ad agen-
dam perpetuam poenitentiam, in arctum monasterium
detrundendum.“

Ex his intelligitur, quod sicut ille qui furatur rem de-
positam in loco sacro, velut in asylo, peccat non solum
peccato furis, sed etiam peccato sacrilegii, contra reli-
gionem & reverentiam loci sacri; ita & qui violat sigil-
lum confessionis, non solum peccat contra jus naturale
secreti, sed etiam contra religionem, & contra reveren-
tiam debitam Sacramentum. Unde triplex peccatum com-
mittit; primum detractio, infamando proximum; se-
cundum infidelitatis, non servando secretum; tertium sa-
crilegii, contra reverentiam Sacramenti; quod ultimum
est semper mortale, cum illa duo ex levitate materiae
possint esse venialia. His praemissis, pro resolutione dif-
ficultatis propositae

Dico, tam strictam esse sigilli confessionis obligatio-
nem, ut nequidem in periculo boni communis, aut in
quacumque necessitate, liceat illud violare. In hac
conclusionem conveniant omnes Theologi & Canonicae,
nempe excepto.

Probat primum ex capite *Sacerdos*, supra citato, ubi
dicitur quod Sacerdos non debet revelare secretum con-
fessionis pro quocumque scandalo vitando.

Probat secundum ratione D. Thoma hic art. 1. Num-
quam licet agere id quod est intrinsece malum: Sed vio-
lare sigillum confessionis est intrinsece malum: Ergo in
nullo casu illud violare licet. Major patet. Minor pro-
batur dupliciter. Primo, quia mentiri est intrinsece ma-
lum: Sed revelare confessionem est mentiri; nam qui
eam revelat, dicit ut homo se scire quod nescit ut homo,
sed ut Deus, seu ut Dei Vicarius: Ergo revelare con-
fessionem est intrinsece malum. Secundo, agere contra si-
gnificationem Sacramenti, est intrinsece malum; est enim
gravis injuria contra Sacramentum: Sed violare sigillum
confessionis, est facere contra significationem Sacramenti.
Ergo est intrinsece malum. Major constat, Minor pro-
batur, quia hoc Sacramentum, significando gratiam, si-
gnificat remissionem peccatorum, quae est tectio quamquam
& occultatio quam facit Deus de peccatis, quae applicis
non revelabuntur neque in hoc saeculo, neque in futuro,
ad confusionem poenitentis: Ergo revelare peccata in con-
fessione explicata, in confusionem poenitentis, est ament
contra significationem hujus Sacramenti. Simili difficultati
utitur quodlibet. 12. art. 18. his verbis: *Respondeo dicendum
quod in nullo casu licet revelare confessionem, nec verbo, nec
facto, nec signo, nec aliquo signo, quia est sacrilegium. Nam
ita est in Sacramento nova legis quod significat quod figurat
effectus autem poenitentis est occultatio peccatorum ab oculis
Dei viventis, & hac occultatio significatur per secretum Con-
fessionis; & ideo sicut profanare Sacramentum, quod consistit
corpus & sanguinem Christi de alio quam de pane & vino:
ita est revelare confessionem.*

Hanc rationem improbat Suarez. Tam quia (inquit) 6
haec significatio non est essentialis Sacramentum. Tam etiam
quia alias sequeretur, quod non possent Confessorius,
etiam de licentia poenitentis, revelare confessionem.

Verum haec frivola sunt. Primum quidem, quia saltem
est quod haec significatio non sit essentialis Sacramentum:
cum Sacramentum poenitentiae essentialiter significet gra-
tiam remissionis peccatorum, per quam teguntur seu re-
mittuntur peccata. Secundum vero, tum quia quando
Confessorius de licentia poenitentis revelat confessionem,
nulla fit injuria poenitentis, nec ullam poenitens inde con-
fusionem percipit: tum etiam quia in eo casu poenitens
dando licentiam Confessorio ut sua peccata revelet, fa-
cit quod illud quod Sacerdos sciebat solum ut Deus, seu
ut Dei vicarius, fiat etiam ut homo, & ut persona pri-
vata, quare in eo casu Confessorius non violat sigillum
confessionis, sed potius ipse poenitens illud solvit. Un-
de D. Thomas in 4. sentent. dist. 21. quaest. 3. artic. 2.
in corp. sic ait: *Respondeo dicendum, quod duo sunt pro-
pter quae Sacerdos tenetur peccatum occultare. Primo &
prius.*

principatim, quia ipsa occultatio est de essentia Sacramenti, in quantum sit illud ut Deus, cuius vitium gerit ad Confessionem. Alio modo propter scandalum vitandam, potest autem penitentem facere ut illud quod Sacerdos scilicet ut Deus, sciat etiam ut homo, quod facit dum licentia enim ad dandum; & ideo si dicit, non frange sigillum confessionis. Tamen debet cavere scandalum dicendo, ut fractor sigilli peccati reprobetur.

7. Probatur tertio conclusio ab inconvenienti: si enim aliquando liceret sigillum confessionis violare, totaliter destrueretur Sacramentum penitentiae; nam ubi scirent homines posse uno casu sua peccata confessi revelari, statim deterrerentur ab hoc salubri ac necessario medio, probabiliter suspicantes, aliis etiam casibus similiter id licere; vel omnia sua peccata in confessione non declararent, eo quod non teneamus confiteri peccatum quod probabiliter suspicamus esse a Confessore revelandum: unde etiam si daretur casus quo liceret Confessori peccatum penitentis revelare, id tamen nunquam habere posset effectum, quia in eo casu penitentis non teneretur suum peccatum confiteri. Ex quo intelligitur, doctrinam oppositam, non solum esse perniciosa Sacramentum, & delictum illius, sed etiam inutilem finis propter quem existimatur esse utilis, puta ad evitandum grave aliquod damnum reipublicae imminens; nemo enim volet confiteri peccata, quorum proditio timebitur; & ita nunquam ejusmodi mala poterunt impediri a prudentibus Confessoribus, ut sepe impediuntur, dum inducunt penitentes ut a mala voluntate desistant.

§. II.

Subiunguntur objectiones.

8. Obijcies primo: Sicut secretum confessionis est de jure divino, ita & ejus integritas; & tamen licitum est in aliquibus casibus, disputatione precedenti recensitis, facere confessionem non integram. Ergo pariter licitum erit in aliquo casu revelare secretum confessionis.

9. Respondeo primo, non omnem integritatem confessionis esse de jure divino, sed eam duntaxat quae moraliter est in potentia penitentis; unde ita semper obligat, nullatenus potest assignari casus, in quo licet penitenti non facere confessionem formalem integram; licet plures adduci possint, in quibus non tenetur facere confessionem materiam integram.

10. Respondeo secundo, dato Antecedente, negando Consequentiam & pariter; licet enim illa duo praecpta sint de jure divino, praecptum tamen de integritate est affirmativum, quod solum obligat quando & quomodo fuerit expediens; atque adeo quando in aliquo casu aliter expedire prudenter iudicatur, licitum erit facere confessionem non integram. At praecptum de secreto confessionis non revelando, est negativum, ideoque semper obligat, & in omni casu, nullo prolixo excepto, ea est enim natura praecptorum negativorum.

11. Obijcies secundo: Interdum revelatio confessionis necessaria est ad avertendum grave aliquod malum aut periculum reipublicae imminens, puta ad impediendum ne aliquo haereticus in Ecclesiam inducatur: Ergo in eo saltem casu licitum erit revelare confessionem, praesertim cum bonum commune totius Ecclesiae praeseriri debeat bono particulari ipsius penitentis.

12. Respondeo, concessio Antecedente, negando Consequentiam: tum quia revelatio secreti confessionis non est medium ordinatum ad succurrendum necessitatibus & periculis hominum. Tum etiam, quia quod est intrinsece malum (sicut est violatio sigilli confessionis, ut supra ostensum est) nunquam potest assumi ut medium ad procurandum aliquod bonum, vel ad vitandum aliud malum; non enim sunt facienda mala, ut eveniant bona, vel ut alia mala vitentur.

Addo quod cum Sacramentum penitentiae institutum sit ut medium necessarium ad salutem pro universa Christiana Republica, tantum abest quod violatio sigilli confessionis possit conducere ad bonum, & conservationem totius Ecclesiae, quin potius ex inviolabili hujus archifimi sigilli observatione, ejus conservatio pendeat: nam, ut supra dicebamus, si aliquando liceret sigillum confessionis violare, totaliter destrueretur penitentiae Sacramentum.

§. III.

Conollaria procedentis doctrina.

13. EX dictis inferitur primo, Confessarium interrogatum de peccatis que in confessione audivit, posse etiam cum juramento negare se ea scire: tum quia eo non scit ut homo, sed ut Deus, seu ut Dei Vicarius: tum etiam quia cum hac interrogatio non fit facta legitime & secundum ordinem juris, responsum illud verissimum est,

quia est propositio negativa de subiecto, non supponente, ut recte ait Petrus de Ledefina.

Inferitur secundo, non posse confessarium ad explicandum peccatum proprium in confessione, revelare peccatum alterius in confessione audivit; quia praecptum sigilli est strictius, quam praecptum de integritate confessionis; cum de quidem ad mortem vitandam licet sigillum confessionis violare, & a praecpto integritatis confessionis multo minora damna & pericula excusent, ut constat ex dictis disputatione procedenti.

Inferitur tertio, non posse simul duos Confessores, qui ambo simul penitentis peccata in confessione audire, de his, absque expressa licentia confitentis, simul loqui, etiam ad finem dirigendi illum ad salutem aeternam: quia licet illa peccata utrique Confessorio cognita sint, ea tamen educere extra iudicium Sacramentale, & inducere in alium sermonem, est aliquatenus frangere sigillum, & claustrum Sacramenti penitentiae, intra quod manere debet materia confessionis. Ob eandem rationem, ne quidem apud ipsum penitentem, licitum est Confessario loqui de ejus confessione, extra Sacramentum, sine ejus licentia & libero consensu. Immo neque potest Sacerdos sine necessitate, peccata in priori confessione audita penitenti exprobrare, cum plus juris non habeat in materia praecedentis iudicii, quam penitentis obligationis ad aliquod repetendum; unde debet peccata prius audita oblationi tradere, tanquam Dei Vicarius, qui Ezechiel 18. sic ait: Si impius egreditur penitentiam, omnium iniquitatum ejus non recordaberis.

Inferitur quarto, non licere Sacerdoti facere actionem aliquam, quae ex natura sua sit expressiva peccati in confessione auditi, quia hoc esset revelare confessionem; non verbo, sed facto, et tamen licitum esse exercere omnes illas actiones, quae de se sunt indifferentes ad significandum peccatum confessum aut non confessum, & possunt, etiam consideratis omnibus circumstantiis, fieri ex aliis motibus. Ex quo intelligitur, quod si tres homines, verbi gratia, fuissent machinati mortem Sacerdotis, puta preparando vinum toxicatum ad Missam celebrandam, & unus penitentia ductus ei confiteretur, & aperiret paratas insidias, posset Sacerdos in tali casu fugere, aut abstinere a celebratione, fingendo aliquam inimitatem repentam; quia cum hujusmodi actiones de se indifferentes sint ad significandum peccatum confessum aut non confessum, & possint, etiam consideratis omnibus circumstantiis, ex aliis motibus fieri, ex illis nullo modo sequitur, etiam indirecte, revelatio criminis.

Inferes quinto, non posse Praelatum uti cognitione per confessionem habita ad externam gubernationem, nec proinde ex tali notitia amovere subditum ab officio ad numquam mutabili, vel in electione ei denegare suffragium ad officium quo indignum esse ex confessione novit. Licet enim non negem, hoc forte jure divino & naturali non esse omnino prohibendum; quia quod electio sit per vota secreta; nullaque potest induci suspicio de revelatione confessionis; ut videtur docere Sanctus Doctor hic articulo 4. ad 4. hinc verbis: Si aliquis per confessionem alicuius quem audivit, novit ipsum esse praedicatione indignum, potest ei denegare suffragium, quia ex multis aliis causis reddidit quis indignus ad praedicationem officium, quam ex peccato, si cuius ex defectu scientia, vel avaritia, vel alicujus hujusmodi: nihilominus hoc jure Ecclesiastico & positivo prohibendum est, decreto scilicet Clementis VIII. anno 1539. die 26. Maji edito, quo prohibet superioribus ne ad regimen utantur cognitione ex confessionibus desumpta, si minimum hoc sit vel minimum penitenti incommodum, & habeat vim occulta reprehensionis culpaeque quae in confessione aperuit. Non prohibentur tamen superiores per tale decretum, ad abstinendum ab aliquibus actibus exterioris regimini, ex quibus rationaliter non potest reddi confessio magis gravis & onerosa, cujusmodi est quod superior ex notitia quam habet per confessionem, reddatur prudentior & cautior ad regendum, ad impediendas peccati occasiones, ad visitanda septa Monasterii, ad ulli pateat egressus fortivus, & similia.

Inferes ultimo: Sacerdotes illos non violare sigillum confessionis, qui obligant penitentes ad denuntiandum Episcopis vel Inquisitoribus Confessarium, qui in confessione Sacramentali eos ad turpia sollicitaverit. Hoc enim praestare tenentur penitentes, & Confessarii eos ad id agendum admonere & obligare; ut constat ex Bulla 34. Gregorii XV. contra illos, qui personas quacunque illa sint, ad inhonestam, seu inter se, seu cum aliis quomolibet perpetranda, in actu sacramentalis confessionis, seu ante, vel post inmoderate, seu occasione vel praeterea confessioem hujusmodi, etiam ipsa confessione non facta: seu extra occasionem confessionis, in confessionario, aut in loco quocumque ubi confessiones sacramentales audiantur, seu ad confessionem audientium electo, stimulant, ibidem confitentibus, sollicitare vel provocare tentaverint, aut cum illis illicitis & inhonestis sermonibus, seu tractatibus habuerint. Mandat.

Mandantes omnibus Confessoribus, ut suos penitentes quos novit esse ab aliis ut supra sollicitatos; moneant de obligatione denuntiandi sollicitos, seu ut praefertur tractantes, Inquisitoribus, seu locorum Ordinariis praedictis. Quod si hoc officium praetermissum, vel penitentes doctores non teneri ad denuntiandum Confessoribus sollicitos, seu tractantes, ut supra, videtur locorum Ordinariis & Inquisitoribus, illos per modum culpa punire non negligant.

Non desuere tamen quidam probabilista, seu laxiores Casuista, qui Bullam istam interpretatione aliqua benigna emolliere cupientes, dixerunt primo, Confessarium qui in sacramentali confessione tribuit penitenti chartam posse legendam, in qua ad Venerem incitant, non consori iactasse in confessione, ac proinde non esse denuntiandum. Secundo, modum evadendi obligationem denuntiandi sollicitationis esse, si sollicitatus confiteatur sollicitanti; hic enim potest ipsius absolvi, absque onere denuntiandi. Verum has duas propositiones damnavit Alexander VII. decreto adversus laxas Casuistarum opiniones, in Congregatione generali Sanctae Inquisitionis edito 24. die Septembris anni 1665.

ARTICULUS II.

Qua res cadant sub sigillo confessionis, & quo persona ad illud servandum obligetur.

13. QUANTUM ad primum, dicendum est, materiam in quam primo directe cadit obligatio sigilli, esse peccata omnia, etiam venialia, & circumstantias eorum, quia licet veniale absolute non sit materia gravis, respective tamen ad confessionem, censetur gravis, quia ex eorum revelatione confessio redderetur odiosa, plerique enim nolunt etiam venialia quae committunt, ab aliis sciri; & aliunde etiam periculum esset, ne ex imprudentia Confessarii, mortalia pro venialibus interdum detegerentur. Est tamen haec differentia inter mortale & veniale, quod non potest Confessarius dicere sine revelatione sigilli, talem penitentem fuisse confessum peccatum mortale in genere, bene tamen id potest asserere de veniali; quia omnis qui ad Sacramentum accedit, debet habere materiam sufficientem, non tamen necessariam.

19. Secundo sub sigillo confessionis cadunt defectus natalium, inhabilitates naturales, imperfectiones personales, & irregularitates, etiam sine peccato contractae, quando haec aliquo modo sunt circumstantiae peccatorum, vel ad ea explicanda necessaria. Unde non potest Episcopus Ordines publice petenti denegare ei quem ex sola confessione novit esse irregularem; aut Parochus facinram & virum in conjuges non copulare, quos ex sola confessione novit ad conjugium esse inhabiles. Item Confessarius non potest vitare eum, quem novit ex sola confessione esse excommunicatum non toleratum, licet nullus alius, praeter ipsum penitentem, suspicari possit hoc fieri propter notitiam confessionis.

20. Tertio sub sigillo confessionis cadunt non solum peccata penitentis, sed etiam peccata complicitis sive socii criminis; eodem enim sigillo obligatur Confessarius ad servandum secretum circa ea omnia, quae sunt necessaria ad integram confessionem, cum sigillum confessionis ad hoc praecipue ordinetur, ut penitens sine timore possit integre confiteri; unde cum manifestatio personae complicitis interdum necessaria sit ad integritatem confessionis, eodem sigillo obligatur Confessarius ad servandum secretum circa peccatum complicitis, quo circa peccatum ipsius penitentis.

21. Dices: Obligatio ad sigillum non est nisi in favorem penitentis: Ergo non obligat ad secretum servandum, nisi de peccatis ipsius penitentis, non vero ad celanda peccata complicitis, praesertim cum ille nullum secretum Confessario commiserit.

Respondeo obligationem ad sigillum primario quidem non esse nisi in favorem penitentis, secundario tamen & ex consequenti, & quodam veluti redundantia, esse in favorem complicitis. Nec obstat quod ille nullum secretum commiserit Confessario; sufficit enim ad obligationem sigilli, quod ipse penitens peccatum complicitis simul cum proprio peccato, ei sub secreto confessionis commiserit.

22. Quantum ad secundum, nempe personas quae ad sigillum confessionis obligantur, dico breviter eos omnes obligari ad hoc sigillum, qui peccata ex confessione Sacramentali didicerunt, sive ea fuerit ipsa Sacramentalis, sive ex morali excommunicatione penitentis, & intentione illius. Unde ad hoc sigillum primo tenetur Sacerdos, qui Confessionem Sacramentalem excipit, licet interdum contingat Sacramentum non perfici, & absolute penitentem denegari. Secundo in Confessione quae fit per interpretem, ipse interpres obligatur ad sigillum, quia communicat cum Confessario in actu ipso

Sacramentalis Confessionis. Tertio superior a quo petitur facultas absolviendi ab aliquo reservato, tenetur ad sigillum, sicut & ille a quo, de licentia penitentis, confilium petit Confessarius. Quarto quicumque peccata alterius, sive casu, sive confulto audivit, dum illa in Confessione exponeret, quia non cognoscit illa nisi ex ipso actu Confessionis Sacramentalis, obligatur ad sigillum, sicut & ille cui Sacerdos Confessionem Sacramentalem revelavit: non tamen ille qui reperit chartam in qua scripta est Confessio penitentis; quia nondum peccata in charta scripta, Ecclesiae clavibus subiecta sunt; nam tunc peccata subjiciuntur clavibus, cum Sacerdoti manifestantur. Quo fit, ut si in ea charta contineretur aliquod facinus vergens in grave damnum innocentis, vel Reipublicae, tenetur illud revelare; cum secretum naturale non obliget cum damno alterius, multo minus cum damno boni publici. Si tamen charta jam tradita fuisset Confessario, & casu e manibus ejus dilapsa, tunc qui illam reperiret, ad sigillum Confessionis teneretur, quia in eo casu, peccata in ea contenta, fuissent Confessario manifestata, subindeque subdita clavibus Ecclesiae.

Sunt aliqui qui existimant, ipsam quoque penitentem 23 teneri obligatione sigilli circa illa quae in Confessione audit a Confessario. Sed hac sententia probabilitate caret, quia obligatio sigilli est in favorem solius penitentis, non vero ipsius Confessarii; unde non est alia obligatio in penitente, quam secreti naturalis circa ea quae inter est Confessario ut secreto ferventur, & quae non possunt revelari sine aliquo ipsius praedictio.

Alibi arbitrantur, hoc sigillo teneri eum cui aliquis peccatum aliquod detegit, ea conditione ut illud servet sub sigillo Confessionis, ut sepe fieri solet; eique sententia favere videtur D. Thomas hic art. 2. ad 2. ubi sic ait: Aliquis non debet de facili aliquid recipere hoc modo (id est sub sigillo Confessionis) si tamen recipiat, tenetur ex promissione hoc modo celare, ac si in Confessione haberet, quantum sub sigillo Confessionis non habet.

Probabilius tamen est, in eo non esse aliam obligationem, quam secreti naturalis ad celandum tale peccatum; quia, ut supra dicebamus, obligatio sigilli supra ea duntaxat peccata cadit, quae clavibus Ecclesiae subiecta fuerint, & Sacerdoti in Confessione Sacramentali manifestata. Nec oppositum docet D. Thomas loco citato, sed solum vult quod ille qui secretum aliquod sub sigillo Confessionis recipit, titulo fidelitatis, ratione promissionis factae, jure naturae tenetur tale secretum cum eadem sollicitudine ac firmitate & tenacitate servare; ac si illud in confessione ei manifestatum fuisset, subindeque obligatione sigilli ad illud servandum teneretur.

Antequam huic disputationi finem imponamus, & de 26 absolute Sacramentali differamus, placet hic subnectere aliqua quae SS. Patres in laudem Confessionis peccatorum scribunt, ut ad ejus praxim penitentium animos inducant. Augustinus enim serm. de poenit. haec habet: Confessio est salus animarum, dissipatrix vitiorum, restauratrix virtutum, expugnatrix demonum. Quid plura? Obstruit os inferni, aperit portas paradisi. Bernardus lib. de interiori domo cap. 1. Homo per veritatem stimulatus, peccata sua confitetur: Deus autem per misericordiam flexus, confitentem miseretur. Omnia namque spes omnia & misericordia in Confessione est, &c. Felix conscientia in qua misericordia & veritas oblatum sibi. Veritas conscientiae, & misericordia miserentis, quia non potest illi misericordia deesse qui se agnovit in veritate. Cassiodorus ad illud Psal. 96. Confessio est pulcritudo in conspectu ejus: Confessionem (inquit) bene sequitur pulcritudo, quia nemo potest esse speciosus, nisi qui Domini fuerit in seratione mundatus. Fados vos peccata faciunt: sed penitentia reddunt lavacro decoros: & ideo mandissimum speciem ante Domini stare conspiciuntur, quae fuerit fidelis confessione purgata, &c. In eundem sensum Glossa mystice interpretatur verbum illum Psal. 113. Facta est Judaea sanctificatio ejus. Judaea quippe, juxta Hebraeos nominis usum, confessionem significat; & propterea tunc Judaea dicitur sanctificatio fieri, cum cor confessionis sanctificatur & purgatur: atque ad eundem sensum pertinere vult quod statim subiungitur, Jordanis conversus est retroversum. Verba ejus sunt: Jordanis rivus judicii interpretatur: per hoc ergo significatur quod penitentia peccatorem facit reverti ad iudicium condemnatum ad iudicium salvationis, &c. Item Beda ibidem haec scribit: Facta est Judaea sanctificatio ejus, quia cor ejus confesso purgatur &c. Denum Gregorius Magnus homil. 18. super Ezech. cum vestibulum interius mystice civitatis quam Propheta vidit interpretatur, sic ait: Quid per interius vestibulum nisi aeterna vita latitudo figuratur? Quae modo inter angustias vitae praesentis jam spe mente concepitur: de qua per Psalmistam dicitur: Invitavit portas ejus in confessione, atria ejus in hymnis confessionum; cum enim peccata nostra per lacrymas confitemur, angusta via portam ingredimur: sed cum post hac ad aeternam vitam perducimur,